

Днепропетровск, 331 p. (in Russ.).

9. Afanasenko, I.D., Borisova, V.V. (2010). *Lohystyka snabzheniya* [logistics supply]. Piter, Sankt-Peterburg, 336 p. (in Russ.).

10. Boldyrieva, L.M. (2011). Innovation in logistics: theoretical, methodological and practical aspects. *Jekonomika Kryma [Economy of Crimea]*, vol. 1 (34), pp. 18-23 (in Ukr.).

11. Gnevko, V.A. (2010). *Innovacionnyj menedzhment logisticheskikh system* [Innovative management of logistics systems]. Sankt-Peterburg, 368 p. (in Russ.).

12. Prokopyshyn, L.M. (2015). Management innovation and especially their use in the machine-building enterprises in the contemporary economy. Available at: <http://www.nbu.gov.ua/portal/natural> (Accessed 15 October 2015) (in Ukr.).

13. Chukhraj, N., Patora, R. (2001). *Innovatsii ta lohystyka tovariv* [Innovation and Logistics of goods]. L'viv, 264 p. (in Ukr.).

14. The official site of International Standardization Organization (2015). Available at: <http://www.iso.org/obp/ui/ru/#iso:std:iso:9000:ed-4:v1:en> (Accessed 15 October 2015) (in Ukr.).

15. Smerichevs'ka, S.V., Zhabolenko, M.V., Chernysheva, S.V. (2013). *Marketynh i lohystyka: kontseptual'ni osnovy ta stratehichni rishennia* [Marketing and Logistics: conceptual bases and strategic decisions]. Mahnoliia 2006, L'viv, 552 p. (in Ukr.).

16. Lajsons, K., Dzhillingem, M. (2005). *Upravlenie zakupochnoj dejatel'nost'ju i cep'ju postavok* [Management of supply and chain of deliveries], translation from English 6th. ed. INFRA-M, Moskva, 798 p. (in Russ.).

17. Sergeev, V.I. (Ed.) (2006). *Korporativnaja logistika. 300 otvetov na voprosy professionalov* [Corporate logistics. 300 answers to the questions of professionals]. INFRA-M, Moskva, 976 p. (in Russ.).

УДК 330.46:519.71

Н.Б. Ільченко, к.е.н.,

Київський національний торговельно-економічний університет,

м. Київ

МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЛОГІСТИЧНИМИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСАМИ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ

Анотація

У статті наведено особливості управління логістичними бізнес-процесами на підприємстві торгівлі. Автором запропоновано схему сукупності внутрішніх бізнес-процесів підприємства торгівлі, визначено сутність основних завдань та бізнес-процесів логістичної діяльності підприємства торгівлі. Запропоновано теоретико-множинну модель процесів узгодження у логістичному ланцюзі, які складаються з процесу придбання та процесу поставки, побудовано модель внутрішніх логістичних бізнес-процесів у логістичному ланцюзі підприємства торгівлі. Дана модель дозволяє визначити систему узгоджень поставок товарів у логістичному ланцюзі між об'єктами логістичного ланцюга. Побудовано модель бізнес-процесів у ланцюгу поставки підприємства торгівлі для реалізації ІТ-систем за моделлю Захмана. Автором визначено, що для вдосконалення цієї моделі необхідно включити динамічну модель множинних процесів.

Ключові слова: логістичні бізнес-процеси, логістичний ланцюг, множинна модель процесів, множина морфізмів, функтори, модель Дж.А. Захмана.

**МОДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИМИ БИЗНЕС-ПРОЦЕССАМИ
ПРЕДПРИЯТИЯ ТОРГОВЛИ**

Аннотация

В статье проанализированы особенности управления логистическими бизнес-процессами на предприятии торговли. Автором предложена схема совокупности внутренних бизнес-процессов предприятия торговли, определена сущность основных задач и бизнес-процессов логистической деятельности предприятия торговли. Предложено теоретико-множественную модель процессов согласования в логистической цепи, состоящие из процесса приобретения и процесса поставки, построена модель внутренних логистических бизнес-процессов в логистической цепи предприятия торговли. Данная модель позволяет определить систему согласований поставок товаров между объектами логистической цепи. Построена модель бизнес-процессов в цепи поставки для предприятия торговли для реализации IT-систем по модели Захмана. Автором определено, что для совершенствования этой модели необходимо включить динамическую модель множественных процессов.

Ключевые слова: логистические бизнес-процессы, логистическую цепь, множественная модель процессов, множество морфизм, функторы, модель Дж.А. Захмана.

Постановка проблеми. Глобалізація економіки сприяє проявленню цілком нових закономірностей у розвитку світової економіки, посилює взаємозалежність національної економіки та взаємопроникнення. Під впливом інтенсифікації діяльності, за умов розвитку міжнародних роздрібних мереж з сучасними відпрацьованими технологіями, виникає потреба впровадження нової філософії формування логістичної стратегії та оптимізації логістичних бізнес-процесів підприємства торгівлі в Україні. Оскільки торговельна діяльність є сукупністю взаємопов'язаних елементів, які знаходяться у певних функціональних залежностях та взаємовідносинах і створюють певну цілісність та єдність, впровадження ефективних логістичних бізнес-процесів на підприємствах торгівлі будуть сприяти ефективному створенню логістичного ланцюга поставки товарів, реалізувати основні логістичні цілі на об'єктах оптової і роздрібною торгівлі та підвищувати доходи і прибуток підприємства. Тому вирішення проблемних питань управління логістичними бізнес-процесами є достатньо актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і практичні аспекти проблеми, що досліджуються, знайшли відображення в роботах відомих вітчизняних і зарубіжних вчених-економістів: В.В. Апопія [1], Л.В. Балабанової [2], Д. Бауерсокса [3], О.В. Виноградової [4], Є.В. Крикавського [5], Р.Р. Ларіної [6], А.А. Мазаракі [7], Н.І. Чухрай [8], М. Хаммер, Дж. Харрингтон [9] та ін.

Формулювання цілей статті й аргументування актуальності поставленого завдання. Незважаючи на досить значну кількість робіт

наукового та практичного спрямування, залишається ще низка недостатньо досліджених методологічних підходів до формування моделі управління логістичними бізнес-процесами підприємства торгівлі.

Мета дослідження – дослідити теоретичні та практичні проблеми розвитку логістичних бізнес-процесів, провести дослідження бізнес-процесів на підприємствах торгівлі, визначити модель управління логістичними бізнес-процесами.

Виклад основного матеріалу. Загалом під бізнес-процесом розуміють структуровану послідовність дій щодо виконання відповідного виду діяльності на всіх етапах життєвого циклу діяльності підприємства. Логістичні бізнес-процеси – це сукупність різних видів логістичної діяльності, в межах якої «на вході» використовується один або декілька ресурсів, а в результаті цієї діяльності «на виході» створюється продукт, що має цінність для споживача. Логістичні бізнес-процеси, що формуються підприємствами торгівлі, неоднорідні. Узагальнюючи сучасні теоретичні та прикладні дослідження з проблем процесного управління, можна виокремити такі основні характеристики процесу [9]: технологія бізнес-процесу – зміст та послідовність робіт; межі процесу – операції, що характеризують його початок та завершення; власник процесу – працівник підприємства, який несе відповідальність за організацію та результати процесу; ресурси процесу – сукупність матеріальних, фінансових, інформаційних, кадрових ресурсів, що виділяються в розпорядження власника процесу для забезпечення його здійснення; параметри процесу – його основні характеристики, що дозволяють оцінювати ефективність і результативність процесу; споживач результатів процесу – зовнішній або внутрішній суб'єкт, який отримує результат процесу; входи процесу – сукупність вхідних об'єктів у вигляді сировини, товарів, інформації, послуг, які перетворюються на виходи в ході виконання процесу; виходи процесу – продукція, товар, послуга, інформація, яка є результатом процесу й має відповідати встановленим споживачем вимогам.

Доцільність застосування системного підходу при управлінні логістичними бізнес-процесами обумовлена наступними причинами: організація логістичних бізнес-процесів є складною, багатомірною проблемою; системний аналіз поєднує досягнення різних сфер наукових знань і дозволяє ефективно застосувати їх до конкретних проблем і завдань управління логістичними бізнес-процесами; основну увагу системного підходу спрямовано на встановлення цілей і розробку раціональних комплексних шляхів їхнього досягнення, що дозволяє досягти найкращих результатів реалізації логістичних бізнес-процесів; системний підхід компенсує відсутність достатньої інформації при плануванні і прийнятті рішень з управління

логістичними бізнес-процесами; системний підхід дозволяє знизити невизначеність, обумовлену факторами ризику, інфляції і проблемами фінансування.

На рис. 1 нами запропоновано схему сукупності внутрішніх логістичних бізнес-процесів підприємства торгівлі.

Завдання логістичного управління логістичними бізнес-процесами в аспекті інтегрованого управління ланцюгами поставок пов'язані з такими процесами: включенням логістичних підходів до структури стратегічного планування підприємства як розвинутого інструменту аналізу логістичних бізнес-процесів (вхід/вихід логістичних бізнес-процесів); конкретизацією стратегічних положень у сфері реалізації логістичних бізнес-процесів (вхід/вихід логістичних бізнес-процесів); логістичний контролінг внутрішніх логістичних бізнес-процесів підприємства торгівлі (внутрішні бізнес-процеси), що робить можливим відповідне реагування логістичного управління на користь послідовної трансформації стратегії і довготривалого, результативного управління діяльністю підприємства; визначення відповідальності сторін у ланцюзі управління поставками товарів (вхідні/вихідні логістичні бізнес-процеси); визначення необхідності логістичного аутсорсингу у процесі складування, транспортування, інформаційного потоку (вихідні логістичні бізнес-процеси).

*Рис. 1. Сукупність внутрішніх бізнес-процесів підприємства торгівлі**

*Джерело: систематизовано автором

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Так, довготерміновим завданням у сфері дистрибуції є планування процесів транспортування і складування, планування локалізації складів, дистрибуційної структури, вибір системи управління запасами. До середньота короткотермінових завдань відносяться: планування використання транспортних засобів, управління і реалізація замовлень, планування термінів доставки товарів, управління запасами товарів на певний період і пакування товарів, обмін інформацією. У табл. 1 наведемо основні логістичні бізнес-процеси підприємства торгівлі.

Таблиця 1

Основні логістичні бізнес-процеси підприємства торгівлі*

Логістичні бізнес-процеси	Сутність основних завдань та бізнес-процесів логістичної діяльності підприємства торгівлі
Закупівельні бізнес-процеси	Визначення потреби у товарних ресурсах; вибір постачальників товарів; контроль за поставкою товарів; контроль за витратами на закупівлю товарних ресурсів; реалізація процесів поставки товарних ресурсів.
Виробничі бізнес-процеси	Оперативне планування товарообороту; планування надходження товарів; оперативне управління торговельно-технологічними процесами; контроль якості та придатності товарів; контроль витрат обігу; обслуговування виробничих бізнес-процесів підприємства торгівлі.
Бізнес-процеси управління товарними запасами	Визначення оптимального обсягу та структури товарних запасів; управління товарними запасами; контроль якості стану товарних запасів та доцільності вкладання коштів у товарні запаси; формування й утримання товарних запасів.
Складські технологічні бізнес-процеси	Планування потреби у складських приміщеннях та забезпечення оптимального їх використання; організація руху товарних запасів на складі; передпродажна підготовка товарів; контроль витрат на складування та утримання товарних запасів на складі; вибір провайдера надання складського обслуговування (аутсорсинг).
Обслуговуючі бізнес-процеси продажу товарів	Планування процесу продажу товарів; організація продажу товарів та післяпродажне обслуговування; організація отримання і виконання замовлень покупців; реалізація операційних процесів продажу товарів; планування торговельно-технологічних процесів підприємства торгівлі.
Інформаційні логістичні бізнес-процеси	Збір інформації про кон'юнктуру ринку, попит споживачів, пропозицію товарів та постачальників; організація руху інформаційних потоків; контроль витрат інформаційних та фінансових потоків; вибір провайдера надання інформаційного обслуговування (аутсорсинг).
Транспортування	Визначення потреби в транспортних засобах; обґрунтування вибору типів та видів транспортних засобів; планування маршрутів товароруку та їх оптимізація; планування вантажно-розвантажувальних робіт; контроль витрат на транспортування товарів, реалізація процесів транспортування та виконання вантажно-розвантажувальних робіт, вибір перевізника на умовах аутсорсингу.

*Джерело: (систематизовано автором)

Проте для формалізації предметної області логістичних бізнес-процесів первинними є категорії об'єктів та відносин між ними – фактори, які також створюють окрему категорію у логістичному ланцюзі, тобто система відносин

може бути представлена множинною кількістю об'єктів логістичного ланцюга та множинною кількістю відносин між ними.

Нами запропоновано теоретико-множинну модель побудови логістичних бізнес-процесів у логістичному ланцюзі, що формує підприємство торгівлі [10]. Процеси узгодження у логістичному ланцюзі PS складаються з процесу придбання та процесу поставки PS_{po} . При цьому процес придбання товарів складається з:

- мети процесу придбання $PS_{pr}^1 = \{pr_1^1\}$;
- результату процесу придбання $PS_{pr}^2 = \{pr_1^2, \dots, pr_7^2\}$;
- діяльності у процесі придбання $PS_{pr}^3 = \{pr_1^3, \dots, pr_s^3\}$.

Процес поставки товарів складається з:

- мети процесу поставки $PS_{po}^1 = \{po_1^1\}$;
- результату процесу поставки $PS_{po}^2 = \{po_1^2, \dots, po_7^2\}$;
- діяльності у процесі поставки $PS_{po}^3 = \{po_1^3, \dots, po_s^3\}$.

Наведемо формулу 1, що визначає відносини між підприємствами у ланцюзі поставки товарів у вигляді впорядкованої множини:

$$PS = \langle PS_{pr}, PS_{po} \rangle = \langle \{PS_{pr}^1, PS_{pr}^2, PS_{pr}^3\}, \{PS_{po}^1, PS_{po}^2, PS_{po}^3\} \rangle \quad (1)$$

Таким чином, процеси узгодження відносин у ланцюгу поставки товарів підприємства торгівлі створює клас об'єктів, для кожної пари об'єктів якого PS_1 та PS_2 задано множина морфізмів $H_{om}(PS_1, PS_2)$, для кожної пари яких (морфізмів), наприклад, $q_{pc} \in H_{om}(PS_1, PS_2)$ та $f_{pc} \in H_{om}(PS_2, PS_3)$, визначена їх композиція $q_{pc} f_{pc} \in (H_{om}(PS_1, PS_3))$, тобто процеси узгоджень у логістичному ланцюзі поставки товарів створюють категорію множин. Дана модель дозволяє визначити систему узгоджень поставок товарів у логістичному ланцюзі між об'єктами логістичного ланцюга.

Як вже було наведено на рис. 1, внутрішні логістичні бізнес-процеси підприємства торгівлі можна виразити математичною моделлю.

Логістичні бізнес-процеси PP включають в себе:

а) процес управління логістичним бізнес-середовищем підприємства PP_{spr} , який складається з мети процесу $PP_{spr}^1 = \{spr_1^1\}$, результату логістичного бізнес-середовища $PP_{spr}^2 = \{spr_1^2, spr_2^2, spr_3^2\}$, та діяльності у процесі $PP_{spr}^3 = \{spr_1^3, \dots, spr_6^3\}$;

б) бізнес-процес управління закупівлею PP_{inv} , яка складається з мети бізнес-процесу закупівлі $PP_{inv}^1 = \{inv_1^1\}$, результату бізнес-процесу закупівлі $PP_{inv}^2 = \{inv_1^2, \dots, inv_5^2\}$ та діяльності у процесі закупівлі товарів у логістичному ланцюгу $PP_{inv}^3 = \{inv_1^3, \dots, inv_5^3\}$;

в) складські та технологічні бізнес-процеси PP_{gcs} , які складаються з мети побудови складського бізнес-процесу у логістичному ланцюзі $PP_{gcs}^1 = \{gcs_1^1\}$, результату процесу $PP_{gcs}^2 = \{gcs_1^2, \dots, gcs_5^2\}$ та діяльності складського бізнес-процесу у логістичному ланцюзі $PP_{gcs}^3 = \{gcs_1^3, \dots, gcs_5^3\}$;

г) процес управління ресурсами підприємства торгівлі у логістичному ланцюзі PP_{rs} , який складається з мети процесу $PP_{rs}^1 = \{rs_1^1\}$, результату процесу $PP_{rs}^2 = \{rs_1^2, rs_2^2, rs_3^2\}$, діяльності у процесі $PP_{rs}^3 = \{rs_1^3, \dots, rs_5^3\}$;

д) обслуговуючий бізнес-процес PP_{sur} , який складається з мети обслуговуючого бізнес-процесу $PP_{sur}^1 = \{sur_1^1\}$, результату обслуговуючого бізнес процесу $PP_{sur}^2 = \{sur_1^2, \dots, sur_6^2\}$, діяльності у процесі логістичного обслуговування $PP_{sur}^3 = \{sur_1^3, \dots, sur_6^3\}$;

е) процес управління якістю логістичного бізнес-процесу PP_{kch} , який складається з мети управління якістю логістичного бізнес-процесу $PP_{kch}^1 = \{kch_1^1\}$, результату управління якістю бізнес-процесу $PP_{kch}^2 = \{kch_1^2, \dots, kch_6^2\}$ та діяльності у процесі $PP_{kch}^3 = \{kch_1^3, \dots, kch_6^3\}$.

Маємо формулу 2, яка визначає відношення між логістичними бізнес-процесами у ланцюгу поставки товарів у вигляді впорядкованої множини:

$$PP = (PP_{spr}, PP_{inv}, PP_{gcs}, PP_{spr}, PP_{sur}, PP_{kch}) \quad (2)$$

$$PP_{spr} = \{PP_{spr}^1, PP_{spr}^2, PP_{spr}^3\}, PP_{inv} = \{PP_{inv}^1, PP_{inv}^2, PP_{inv}^3\},$$

$$PP_{gcs} = \{PP_{gcs}^1, PP_{gcs}^2, PP_{gcs}^3\}, PP_{rs} = \{PP_{rs}^1, PP_{rs}^2, PP_{rs}^3\},$$

$$PP_{sur} = \{PP_{sur}^1, PP_{sur}^2, PP_{sur}^3\}$$

$$PP_{kch} = \{PP_{kch}^1, PP_{kch}^2, PP_{kch}^3\}$$

Таким чином, бізнес-процеси у ланцюгу поставки товарів підприємства торгівлі створюють клас об'єктів, для кожної пари об'єктів якого PP_1 та PP_2 задано множина морфізмів $H_{om}(PP_1, PP_2)$, для кожної пари яких (морфізмів), наприклад, $q_{pp} \in H_{om}(PP_1, PP_2)$ та $f_{pp} \in H_{om}(PP_2, PP_3)$, визначена їх композиція $q_{pp} f_{pp} \in (H_{om}(PP_1, PP_3))$, тобто процеси узгоджень у логістичному ланцюзі поставки товарів створюють категорію множин. Дана модель дозволяє визначити систему узгоджень поставок товарів у логістичному ланцюзі між об'єктами логістичного ланцюга та дозволяє побудувати бізнес-процеси у ланцюгу поставки товарів підприємства торгівлі.

Проаналізуємо та побудуємо модель управління логістичними інформаційними бізнес-процесами. Вельми популярний в США метод описання підприємства був розроблений Дж. А. Захманом. Захман взяв за основу архітектуру інформаційних систем (MCA) фірми IBM, розширивши її і доповнивши. Ця концепція неодноразово викладалася ним на лекціях і на семінарах. Інфраструктура Захмана включає 6 перспектив і 6 блоків описання. У термінології APIC блоки описання Захмана відповідають типам уявлень (моделей), а перспективи – рівням моделі життєвого циклу. Перспективи перераховані в дужках разом з описанням ролі учасників: масштаб (планувальник), корпоративна модель (власник), системна модель (проектувальник), технологічна модель (будівник), компоненти (субпідрядник) і функціонуюча система (користувач) [11].

Пропонуємо побудувати логістичну бізнес-модель ланцюга поставки, так звану модель 4-доменної архітектури (архітектура чотирьох областей, FDA), в якій пропонується, зокрема, провести умовне розбиття осередків вихідної моделі Захмана на 2 компоненти: архітектуру описання (Архітектура-в-дизайні) та архітектуру виконання (Архітектура-в-операції). При цьому перша компонента описує хід, засоби і артефакти процесу розробки архітектури підприємства, в той час як друга призначена для опису безпосередньо бізнес-процесів і реалізації ІТ-систем (рис. 2).

Важливим принципом запропонованої моделі є необхідність послідовного переходу при поглибленні деталізації аналізу. Основними характеристиками даної моделі Захмана є такі: простота для розуміння як технічними, так і нетехнічними фахівцями; цілісність підприємства, тобто кожна проблема може бути співвіднесена з підприємством в цілому; підтримка обговорень складних питань з використанням відносно невеликої кількості нетехнічних понять; можливість застосування для планування, що дозволяє краще приймати рішення за рахунок того, що рішення ніколи не буде виноситися «в порожнечі» (у відриві від інших аспектів діяльності підприємства);

ЕКОНОМІКА ТА УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ

придатність для вирішення завдань, тобто можливість працювати з абстракціями і сутностями, виділяючи і ізолюючи окремі параметри системи без втрати сприйняття підприємства як цілого; завдяки цьому кожен інструмент і методологія можуть відобразитися на дану модель і явно показати, що вони роблять і чого вони не роблять.

	Дані ЩО?	Функції ЯК?	Мережа ДЕ?	Люди ХТО?	Час КОЛИ?	Мотивація ДЛЯ ЧОГО?
Контекст <i>Роль:</i> плануваль- ник	список найважливі- ших понять для бізнесу	список основних бізнес- процесів	територіальне розміщення	ключові організації	найважливіші події для бізнесу	бізнес цілі і стратегії
						
Бізнес-керівники Концептуаль- на модель бізнесу підприємства <i>Роль:</i> власник	концептуаль- на модель даних/ об'єктів	модель бізнес- процесів	схема логістики	модель робіт	майстер- плани реалізації	бізнес-план
						
Логічна модель <i>Роль:</i> проектуваль- ник	логічна модель даних	модель системної архітектури	модель розподіленої архітектури	архітектура інтерфейсу з користувачами	графік обробки	бізнес-ролі
						
Фізична модель <i>Роль:</i> розробник	фізична модель даних/класів	модель дизайну	технологічна архітектура	презентаційна архітектура	графік управління	проектуван- ня бізнес- правил
						
Деталізовані описи <i>Роль:</i> програміст	опис структури даних	програмни й код	мережева архітектура	архітектура безпеки	визначення тимчасових прив'язок	специфікація бізнес- правил
						
Система, що працює <i>Роль:</i> користувач	дані, що використо- вуються	функції, що працюють	мережі, що працюють	працююча організація	реалізований графік	стратегія, що працює

Рис. 2. Модель бізнес-процесів у ланцюгу поставки, що формує підприємство торгівлі для реалізації IT-систем за моделлю Захмана*

*Джерело: вдосконалено автором за [11]

Не можна, звичайно, вважати, що дана модель позбавлена недоліків. Один з них полягає в тому, що при застосуванні її на практиці виникають певні труднощі, пов'язані з відсутністю «вбудованого механізму» поширення змін між елементами таблиці. Дійсно, припустимо, що змінилася організація

процесу поставок в компанії (схема логістики). Це вимагатиме відстеження «вручну» всіх взаємозв'язків, перевірки актуальності і внесення змін в моделі. Іншим обмеженням моделі є відсутність аналізу системи в динаміці. Дійсно, кожен елемент таблиці може містити як описання існуючого стану («як є»), так і цільового, а також всіх проміжних станів. При цьому сама модель не містить засобів для чіткого поділу цих різних «часових зрізів». Для цього доцільно враховувати динамічну модель множинних процесів.

Висновки. Таким чином, у рамках даного дослідження автором було запропоновано сукупність логістичних бізнес-процесів, визначено їх завдання та функції. У ході проведення дослідження формування логістичного ланцюга запропоновано теоретико-множинну модель процесів узгодження, які складаються з процесу придбання та процесу поставки, побудовано модель внутрішніх логістичних бізнес-процесів у логістичному ланцюзі підприємства торгівлі. Це дозволить визначити систему узгоджень поставок товарів між об'єктами у логістичному ланцюзі. Проаналізовано можливість розробки інформаційних логістичних бізнес-процесів на основі моделі Дж. А. Захмана. Доведено, що необхідно для ефективного функціонування інформаційної логістичної системи враховувати динамічну модель невизначеності у ланцюзі поставки товарів між об'єктами. Перспективи подальших досліджень вбачаються у поглибленні вивчення прикладних аспектів управління логістичним ланцюгом поставки та оптимізації логістичних бізнес-процесів.

Список використаних джерел:

1. Аполій В. В. Глобалізаційні процеси і нові тенденції розвитку внутрішньої торгівлі / В. В. Аполій, Р. В. Криган, О. Р. Процишин // Торгівля, комерція, підприємництво : збірник наукових праць. – Львів : Львівська комерційна академія, 2014. – Вип. 16. – 228 с.
2. Балабанова Л. В. Информационное обеспечение обоснования управленческих решений в условиях маркетинговой ориентации предприятия : [монография] / Л. В. Балабанова, Т. И. Алачева. – Донецк : ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2003. – 143 с.
3. Бауэрсокс Доналд Дж. Логистика: интегрированная цепь поставок / Пер. с англ. Н. Н. Барышниковой, Б. С. Пинскера. – 2-е вид. – М.: ЗАО Olimp-Bisnes, 2008. – 640 с.
4. Виноградова О. В. Логістичні аспекти оптимізації бізнес-процесів / О. В. Виноградова // Вісник національного університету «Львівська політехніка». Логістика. – Львів, 2005. – №526. – С. 236-240.
5. Крикавський Є. В. Логістика. Основи теорії: Підручник / Є. В. Крикавський. – 2-е вид. доп. і переробл. – Львів: Нац. ун-т «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2006. – 456 с.
6. Особливості кореляції процесного менеджменту і управління ризиками в діяльності суб'єктів господарювання [Електронний ресурс] / Р. Р. Ларіна, О. Ю. Лук'янова // Інвестиції: практика та досвід. – 2013. – №11. – С. 15-17. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2013_11_6
7. Мазаракі А. А. Комерційна логістика : навч. посіб. для студ. ВНЗ / А. А. Мазаракі, Т. Д. Москвітїна, В. М. Торопков, В. В. Черепов, Д. В. Кочубей, М. В. Лях; ред.: А. А. Мазаракі; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. – К., 2013. – 408 с.

8. Чухрай Н. І. Перепроекування логістичних бізнес-процесів у ланцюгах поставок / Н. І. Чухрай, С. І. Матвій // Вісник національного університету «Львівська політехніка». – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2014. – №811.

9. Хаммер М. Реинжиниринг: Манифест революции в бизнесе / Майкл Хаммер, Джеймс Чампи; пер. с англ. Ю. Е. Корнилович. – М.: Манн, Иванов и Фербер, 2006. – 287с.

10. Бениаминов Е. М. Алгебраические методы в теории баз данных и представлении знаний / Е. М. Бениаминов – М.: Научный мир, 2003. – 184 с.

11. Zachman, J.A., Sowa, J.F. (1992). Extending and Formalizing the Framework for Information Systems Architecture. IBM Systems Journal, Vol. 31, №3, pp. 590-616.

Nataliia Ilchenko, Candidate of Economic Sciences,
Kyiv National University of Trade and Economics, Kyiv

**THE MODELS OF MANAGEMENT LOGISTICS BUSINESS PROCESSES
OF TRADING ENTERPRISE**

Abstract

In the article the features of management logistics business processes at trading enterprise are described. The author suggested a scheme of combined domestic business processes of trading enterprise. The essence of main tasks and business processes of logistics activity of trading enterprise is defined. The author proposed set-theoretic model of coordination processes in logistics chain, consisting of purchasing and delivery processes. A model of the internal logistics business processes in logistics chain of trading enterprise has been created. This model allows to define coordination of the supply of goods between the objects of the logistics chain. The model of business processes in the chain of delivery for trading enterprise for IT-systems selling according to Zachman's model has been formulated. The author determined that to improve this model it is need to include dynamic model of multiple processes.

Keywords: logistics business processes, logistics chain, the model of multiple processes, the set of morphisms, functors, Zachman's model.

References:

1. Apopi, V.V., Krigan, R.V., Protsyshyn, O.R. (2014). Globalization processes and new trends of domestic trade: trade, commerce, entrepreneurship., L'viv, Issue 16, 228 p. (in Ukr.).

2. Balabanova, L.V., Alacheva, T.I. (2003). *Infomacionnoe obespechenie obosnovania upravlncheskich resheniy v usloviyach marketingovoy orientacii predpriyatiya* [Information provision to inform management decisions in terms of marketing orientation of the enterprise]. DonDUET, Doneck, 143 p. (in Russ.).

3. Baursox, D.G., Kloss, D.G. (2008). *Lohystyka: yntehryrovannaia tsep' postavok* [Integrated Supply Chain], 2nd appearance. Trans. from English N.N. Baryshnikova, B. Pinsker, Moskva, 640 p. (in Russ.).

4. Vinogradova, O.V. (2005). Logistical aspects of business processes. *Visnik nacionalnogo universitetu "L'vivska politechnika". Lohystyka [Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic". Logistics]*, no. 526, pp. 236-240 (in Ukr.).

5. Krikavskiy, E.V. (2006). *Logistika: Osnovi teorii* [Logistics: Fundamentals of theory], 2-d. "Intellect-Zahid", L'viv, 456 p. (in Ukr.).

6. Larina, R.R., Luk'yanova, O.U. (2013). Features of the correlation process management and risk management in business entities. *Ivesticii: practica i dosvid [Investments: practice and experience]*, no. 11, pp. 15-17. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipd_2013_11_6 (in Ukr.).

7. Mazaraki, A.A., Mosvitina, T.D. et al. (2013). *Komerciyana Logistica* [Commercial logistics]. KNTEU, Kyiv, 408 p. (in Ukr.).

8. Chuhray, N.I., Matviy, S.I. (2014). Redesign of logistics business processes in the supply chain. *Visnik nacionalnogo universitetu "Lvivska politechnika" [Bulletin of the National University "Lviv Polytechnic"]*, no. 811 (in Ukr.).

9. Hammer, M., Champi, G. (2006). *Reinzingoring korporacii: Manifest revolucii v bisnesse* [Reengineering: The manifesto of the revolution in business], per. from English U. Kornilovich. Mann, Ivanov I Ferber, Moskva, 287 p. (in Russ.).

10. Beniaminov, E.M. (2003). *Algebraichesnie metodi v teorii baz danih i predstavlenii znaniy* [Algebraic methods in theory of databases and knowledge representation]. Moskva, 184 p. (in Russ.).

11. Zachman, J.A., Sowa, J.F. (1992). Extending and Formalizing the Framework for Information Systems Architecture. *IBM Systems Journal*, Vol. 31, №3, pp. 590–616.

УДК 330.112.2:65.011.4

А.В. Кругляно, к.е.н., А.О. Юрасова,

Чернівецький торгоельно-економічний інститут КНТЕУ,
м.Чернівці

РОЛЬ ПРИБУТКУ У СТРАТЕГІЧНОМУ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація

Розглянуті аспекти стратегічного управління прибутком підприємства. Вкладений капітал сам по собі не гарантує отримання прибутку, тому лише стратегічне управління може принести прибуткове господарювання підприємству. Визначено низку інших чинників формування прибутку, сукупне управління якими лежить в основі забезпечення оптимального рівня прибутку та його подальшого росту на підприємстві.

Визначено місце прибутку у системі об'єктів управління на підприємстві. Адже прибуток визначає рентабельність вкладеного капіталу, вартість самого бізнесу та цінність підприємства як для інвесторів, так і для суспільства, оскільки прибуток є джерелом фінансування впровадження стратегічних змін на підприємстві. Ці зміни покликані забезпечити тривалість конкурентного успіху підприємства на ринку.

Визначено складність забезпечення стратегічного розвитку українських підприємств через низьку прибутковість їх діяльності. Крім того, невеликі обсяги отримуваних ними прибутків використовуються не на інвестування та розвиток, а на оплату поточних витрат.

Обґрунтований взаємозв'язок прибутку та стратегічного розвитку підприємства. Запропоновані об'єктивні та суб'єктивні чинники збільшення прибутку у господарській діяльності підприємства.

Ключові слова: стратегічний розвиток підприємства, прибуток, чинники збільшення прибутку, зв'язок прибутку і стратегічного розвитку підприємства.

А.В. Кругляно, к.э.н., А.А. Юрасова,

Черновицкий торгово-экономический институт КНТЭУ, г.Черновцы

РОЛЬ ПРИБЫЛИ В СТРАТЕГИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация

Рассмотрены аспекты стратегического управления прибылью предприятия. Вложенный капитал сам по себе не гарантирует получение прибыли, поэтому только стратегическое управление может принести прибыльную хозяйственную деятельность предприятию. Определен